

תקצירים – עברית ואנגלית

עמרי רוח מדבר ומריאנה רוח-מדבר שפירא

דלתי יצירתיות לא ננעלו:

תהליך האייקוניזציה של השיר 'אם ננעלו' לרבי שלום שבזי
במוסיקה הפופולרית העכשווית
מפיוט תימני-מיסטי לסמל מזרחי-רוחני

השיר "אם ננעלו" זכה למעמד בינלאומי בעשורים האחרונים ונעשה אייקון תרבותי, אבל מה הוא מסמל? במאמר מנותח תהליך ההשתנות של הסמל והמסומל בשיר זה, תהליך של "המצאת מסורת", הכולל אובדן הדרגתי של רכיבים ותכנים, והכרוך בהיבטים אירוניים ומפתיעים. המזרח הקרוב נעשה לרחוק בטרם זוכה לאטרקטיביות, הדחיקה אל השוליים תורמת לאקזוטיזציה, הפרטיקולרי מנוכס באופן אוניברסלי, והשימור של המסורת מחייב את שינויה.

תוך עיון בעיבודים/ביצועים שונים מ-1978 ועד 2006 (של עפרה חזה, מדונה ועוד), מודגמים שלבי הפיכתו של הפיוט היהודי-תימני לסמל מזרחי-רוחני. הניתוח כולל זיהוי ראיפיקציה גוברת של הטקסט, בה הטקסט מאבד את תפקודו הסמנטי ונעשה סמל. הסמל עצמו משתנה בהדרגה, נעשה לסימולקרה ומצטמק. בהתאם להתחלפות הקהלים של השיר, משתנה בתהליך מקביל גם המסומל.

Omri Ruah Midbar and Marianna Ruah-Midbar Shapiro

The Doors of Creativity Shall Never be Barred:
The Iconization Process of Rabbi Shalom Shabazi's Piyyut
“Im Nin'alu” in Contemporary Pop Music – From a
Mystical-Yemenite Piyyut to an Oriental-Spiritual Symbol

Over the past few decades, the Piyyut “Im Nin'alu” has gained international acclaim and become a cultural icon. But, what does it symbolize? The article analyzes the transition process of the symbol and symbolized in this Piyyut, a process of “tradition invention,” which includes a gradual loss of components and contents and involves ironic and surprising aspects. The Near East becomes the Far East before it can become attractive, marginalization contributes to exoticization, the particular gets universally appropriated, and the preservation of tradition necessitates its transformation.

The examination of various adaptations/performances from 1978-2006 (by Ofra Haza, Madonna, and others), illustrates the stages of the Jewish-Yemenite Piyyut's transition into an Oriental-spiritual symbol. The analysis includes the identification of increasing textual reification, wherein the text loses its semantic function and becomes a symbol. The symbol itself gradually changes, becomes simulacra and shrinks. As the Piyyut's audiences change during this process, so does the symbolized.